

Opplevd smerte

cd klassisk

Brahms Fiolinsonater nr 1-3
Anne Sophie Mutter, fiolin
Lambert Orkis, klaver
Deutsche Grammophon

1 2 3 4 5 6

Brahmstolkning som favner dypt

Anne Sophie Mutter hører til topp-fiolinistene i vår tid. Det er ikke på grunn av sine tekniske kvaliteter hun har nådd helt opp, men hennes komplette musikalske forståelse og gjengivelse av krevende musikk på instrumentet sitt. Det forekommer en tone her og der som kunne vært finstemt enda mer, men det er ikke dette det handler om. Brahms Fiolinsonater nr 1-3 krever en utøver som ikke spiller safe, men som kan skjære inn i tonene med dirrende strøk og vibrato så det holder. Akkurat det gjør Anne Sophie Mutter, og smerten i musikken føles å være egenopplevd, ikke bare reproduisert. Akkompagnatør Lambert Orkis er en stø medspiller, men litt flat klang i førstesatsen av Sonate nr 2 trekker litt ned. Som ventet leverer Deutsche Grammophon en stabil teknisk produksjon, men litt overraskende pregløs akustikk i klaveret hindrer en sekser denne gang.

ESPEN SELVIK

Innholdsrikt

cd klassisk

Peter-Anthony Togni
«Lamentatio Jeremiae Prophetarum»
Jeff Reilly, bassklarinet
Elmer Iselers Singers
ECM

1 2 3 4 5 6

Bibeltrekter i emosjonell innpakning

Den kanadiske komponisten Peter-Anthony Togni har et godt grep på sine komposisjoner. Tekstene fra Bibelen får en virkningsfull formidling når stemmene utskrevet for blandetkor presenteres. Tonespråket er nyvennlig modernistisk, men har klør og gnist når tekstene krever det. Begivenheter fra Det Gamle Testamentet beskrives nakent og direkte, og koret Elmer Iselers Singers fra Toronto gjør mye bra med klang og foredrag. Togni benytter bassklarinet som instrumentalt følge, et godt valg fordi instrumentet har stort klanglig omfang og mange muligheter. Jeff Reilly viser gode musikalske kvaliteter, men jeg synes intonasjonen hans ikke alltid er finstilt nok til å gi toppscore. Dette er en plate som særlig korinteresserte burde skaffe seg, med en innholdsrikt stykke musikk som angår oss. Den tekniske lyd kvaliteten er grei nok, men litt unødvendig metallisk korkklang trekker ned.

ESPEN SELVIK

Klar for kraut

cd elektronika

Prins Thomas
«S/T»
Full Pupp/VME

1 2 3 4 5 6

Overbeviser uten Lindstrøm

Man vet akkurat hva man får fra Full Pupp-labelen, og det samme kan sies om Prins Thomas. Kosmisk disco, krautrock, prog-elektronika, kall det hva du vil: Låtene nærmer seg mer enn gjerne timinuttersmerket, utvikler seg gradvis, og er både elegante og velegnede til hodenikking.

Prins Thomas kjenner vi best fra samarbeidet med Hans Petter Lindstrøm som har vært svært aktiv det siste året. Thomas har hatt en tendens til å havne litt i skyggen av makkeren, men på «S/T» blomstrer han for første gang virkelig på egen hånd. Musikken er en velkomponert miks av digitalt og analogt, og spenner fra den hypnotiske «Slangemusikk» (som nærmest stjeler siste halvpart av Jean Michel Jarres «Oxygene 5») til god gammel kraut på, ja, «Sauerkraut». Lydbildet er rikt og mangefasettert, og egner seg like godt på hodetelefonene som på et knirkete gammelt anlegg i hjørnet.

WALTER N. WEHUS

Konsertprogram

cd klassisk

«Transformations»
Joakim Anselmy, klaver
Sideral

1 2 3 4 5 6

Spennende pianist i problematisk opptak

Dette er en skikkelig recital-plate, tilrettelagt nettopp slik man ønsker et godt konsertprogram skal være. Det starter med Griegs store Ballade (op. 24) og slutter med Debussys vals «La plus que lente» og innimellom kommer to preludier av Rachmaninoff, en polonese-fantasi av Chopin og Bartóks klaversonate. Pianisten er svenske Joakim Anselmy, utdannet på Norges musikkhøgskole. Man hører at han er en glimrende musiker som går til verkene med både solid teknikk og en personlig, tydelig oppfattelse av hvordan de bør tolkes. Mer enn dette er det dessverre vanskelig å høre. For opptaket er under all kritikk: Klaveret virker lett ustemt, og det er en eiendommelig klirrende romklang som spesielt forvrenger de kraftige passasjene. Uansett hva som er årsaken, spolerer dette opplevelsen. Forhåpentlig kommer Anselmy snart tilbake med en ny plate i et opptak som yter ham bedre rettferdighet.

PETER LARSEN

Intimt

cd klassisk

«Lieder mit und ohne Worte»
Helene Wold, sopran
Vegard Lund, gitar
Lawo

1 2 3 4 5 6

Avdempete liedtolkninger

Lieder fra begynnelsen av 1800-tallet synges i dag vanligvis med klaverakkompagnement, men i sin tid ble mange av dem utgitt i parallellversjoner for gitar. På platen «Lieder mit und ohne Worte» fanger ekteparet Helene Wold og Vegard Lund elegant og musikalsk det intime uttrykket i slike sanger – hun med lys, nesten ungpikaktig sopran, han med avdempet gitarakkompagnement. Høydepunktet er en dramatisk versjon av Schuberts «Der Wanderer», mens det tekstlige og musikalske materialet ligger på et noe jevnere nivå i sanger skrevet av Ludwig Spohr og de store gitaristene Diabelli og Giuliani. Det er også verk for sologitar på platen, blant annet en omhyggelig, velartikulert tolkning av Giulianis Händel-variasjoner (op. 107) og – min favoritt – en flott utgave av Schuberts «Lob der Tränen» nennsomt transkribert for gitar av Johann Kaspar Mertz.

PETER LARSEN

Humørspreder

cd jazz

Needlepoint
«The Woods Are Not What They Seem»
Bjk Music

1 2 3 4 5 6

Miks av naiv country og groovejazz

Gitaristen Bjørn Klakegg har tatt med seg trommeslager Thomas Strønen og bassist Nikolai Eilertsen for å skape gjennomsyrende god stemning i Sugar Road Studio. Musikken er en salig blanding av modal/souljazz og naive countrylåter, og bandet er løse i snippen, samtidig som de har kontroll. Klakegg slekter på blues og jazz fra amerikanerne i uttrykket, og har en forfriskende Reodor Felgen i seg når det kommer til bruk av gitareffekter. Han er erfaren og viser stor modenhet og pondus i soloer og melodiformidling. Strønen legger ned stødige trommegroover, med nok finesser til at det blir spennende å høre på når det jammes til langt utover natten. Eilertsens basspill er i en klasse for seg, både i tone og timing. Med skitten lyd pumper han stadig nytt liv og driv i musikken, som kunne stagnert hadde det ikke vært for hans enestående og svette groovebassing. En godlynt og humørsprende plate.

STEPHAN MEIDELL

Fjordmusikk

cd elektronika

Pjusk
«Sval»
12K

1 2 3 4 5 6

Ambient og arktisk fra vestlandsduo

Pjusk er vestlendingene Rune Sægevik og Jostein Dahl Gjelsvik, og «Sval» er det andre albumet de gir ut på den minimalistiske New York-labelen 12K. Debuten «Sart» (2007) viste flere tilnærminger til kjølig elektronika, men på andreplaten er de fleste instrumentene lagt bort til fordel for et helhetlig og arktisk lydbilde med få forstyrrelser. Likhetene med Biosphere sine ambiente sider er tydelig, «Valldal». Men også bandet Information er en akutell sammenligning, spesielt albumet «Biomekano». Låttitler som Sus, Juv, Byge, Demring, Skygge, Dis, Skumring, Vidde og Skodde viser tydelig at Pjusk går for den landskapsmalende elektronikaen, egentlig perfekt for Vestlandets dype fjorder. Oppbygningen av lyder er spennende, både i de glidende partiene og i de mer rytmiske øyeblikkene som «Sus». Det er mange lyder her, Selv om flesteparten er behandlet på en eller annen måte, står et organisk inntrykk igjen.

WALTER N. WEHUS

Absolutt bra

cd verdensmusikk

Absolute Ensemble feat. Joe Zawinul
«Absolute Zawinul»
Intuition/Musikkloosen

1 2 3 4 5 6

Massiv musikalsk berg-og-dal-bane

Som de fleste har gjettest allerede, er dette et ensemble som spiller musikk av avdøde Joe Zawinul, kjent fra bl.a. Weather Report. Det var den estiske dirigenten Kristjan Järvi som insisterte på å gjøre dette, og Zawinul ble med på prosjektet på betingelsen av at dette skulle være et prosjekt som reflekterte musikeren han hadde blitt, og ikke den han hadde vært. Järvi har et stort og gjennomført ensemble med seg, og arrangør Gene Pritsker har fått dette til å bli en engasjerende affære. Det driver godt, og unngår å bli for rundt i kantene. Det er massivt og slagsterkt, og med sin komposisjonelle kompleksitet og musikalske tilgjengelighet er det påståelig nok til å få deg til å følge arrangementenes intense berg-og-dal-bane med entusiasme. Og det låter Zawinul hele veien. En sterk forening av afrikanske vokalluttrykk, elektronikk, strykere og blåsere som presenterer den mest moderne siden av Zawinul – helt til det siste.

STEPHAN MEIDELL

Treffende

cd samtidsmusikk

Peter Ablinger
«Voices and Piano»
Kairos

1 2 3 4 5 6

Lieder for talestemme og klaver

Den østerrikske komponisten Peter Ablinger har tatt lydopptak av berømte personer og skrevet klaversatser som matcher stemmens fraserings og karakter. På konserter spiller man opptakene akkompagnert av en pianist. Det høres kanskje fjollete ut. Men disse korte stykkene fungerer veldig godt – nærmest som en slags lieder for talestemme og klaver. På platen spiller Nicolas Hodges til Brecht, Mao, Sartre, Heidegger og andre kjendiser. Noen ganger ligger han tett opp mot stemmen; andre ganger spiller han en slags kontrapunkt. Noen ganger starter stykket med en liten, selvstendig klaverkomposisjon før stemmen kommer inn; andre ganger er klaverstemmen bare et par slag i diskanten som tydeliggjør fraseringen. Det er 19 stykker på platen. Strategien er forskjellig fra stykke til stykke. Men i hvert av dem klarer Ablinger og Hodges å gi en merkelig treffende, musikalsk karakteristikk av den som taler.

PETER LARSEN

Sterkt lag

cd jazz

Arch 70
«Arch 70»
Pling Music/Musikkoperatørene

1 2 3 4 5 6

Masse overskudd og vilje til nyttenkning

Arch 70 er samarbeidet mellom nordmennene Anders Lønne Grønseth (saksofon), Audun Ellingsen (bass) og Ulrik Ibsen Thorsrud (trommer) og britiske Matthew Bourne (tangenter). Flere av temaene låter delvis balkaninspirerte, selv om det nok har mer med skjeve rytmer og harmonier å gjøre enn selve lydbildet. Det er mørkt og intenst, og britens elektroniske tangenter setter et tydelig preg på musikken. Arch 70 tillater seg å gå i dybden av materialet og videreutvikle det på smakfullt vis, med sterke prestasjoner både kollektivt og enkeltvis. Ellingsens bass er sterkt representert og imponerer på denne platen, samtidig som det skaper en fin kontrast til Bournes treffsikre bruk av elektronikk og klanger. Grønseth er solid, med tydelig amerikansk aksent i hornet, og Thorsruds bruker aktivt cymbalene til å fargelegge musikken. Et fruktbart samarbeid som nok vil la høre mer fra seg i fremtiden.

STEPHAN MEIDELL